

คำวินิจฉัยของ นายมงคล ธรรม์กุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๑/๒๕๔๘

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคแรงงานไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ ว่า พรรคแรงงานไทย ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค กล่าวคือ พรรคแรงงานไทยไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคให้เป็นไปตามกฎหมายและตามที่ข้อบังคับพรรคแรงงานไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๕ ที่กำหนดให้ผู้เข้าร่วมประชุมต้องเป็นสมาชิกของพรรคและเมืองค์ประชุมไม่ครบตามจำนวนที่ข้อบังคับของพรรค ข้อ ๗๐ กำหนด คือ ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน มีเหตุที่จะยุบพรรคแรงงานไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคแรงงานไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พันจ่าเอก ชิน ทับทิม หัวหน้าพรรคแรงงานไทย ยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ ระบุว่า พรรคแรงงานไทยได้จัดการประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ เพื่อแก้ไขข้อบังคับพรรค แต่มีสมาชิมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมตามข้อบังคับของพรรคจริง และพรรคแรงงานไทย ขออน้อมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปพร้อมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคแรงงานไทยนั้น เห็นว่า พรรคแรงงานไทยมีหน้าที่จัดการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค แต่พรรคแรงงานไทยไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่พรรคให้เป็นไปตามกฎหมายและตามที่ข้อบังคับพรรคกำหนด ซึ่งการประชุมใหญ่พรรคตามข้อบังคับพรรคแรงงานไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ กำหนดให้การประชุมใหญ่พรรคประกอบด้วยสมาชิกพรรคไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม และนายทะเบียนตรวจพบว่า มีสมาชิกพรรคแรงงานไทยไม่ได้เข้าประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง จำนวน ๑๕ คน จากที่พรรคแจ้งว่ามีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๐๔ คน จึงทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญมีจำนวนน้อยกว่า ๑๐๐ คน และหัวหน้าพรรคแรงงานไทยได้ยื่นคำชี้แจงรับว่าองค์ประชุมไม่ครบหนึ่งร้อยคนจริง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคแรงงานไทยไม่ดำเนินการให้

องค์ประชุมใหญ่วิสามัญครบหนึ่งร้อยคนเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค จึงไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีมีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคแรงงานไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะตั้งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุดังวินิจัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคแรงงานไทย

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ